ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Jiřího Pally a JUDr. Josefa Baxy v právní věci žalobce: **K. M.**, zast. Mgr. Radimem Strnadem, advokátem, se sídlem Příkop 8, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 2. 7. 2012, č. j. 5 A 37/2012 - 32,

takto:

I. Žalobce **se zcela osvobozuje** od soudních poplatků.

II. Kasační stížnost **se zamítá.**

III. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Žalobce se žalobou doručenou dne 5. 3. 2012 Městskému soudu v Praze domáhal ochrany proti nečinnosti žalovaného. Uvedl, že dne 28. 7. 2009 podal na velvyslanectví České republiky v Bratislavě žádost o povolení k dlouhodobému pobytu na území České republiky za účelem studia. Lhůta pro vydání rozhodnutí činila podle § 169 odst. 2 písm. e) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republice a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců"), ke dni podání žádosti 60 dnů. Tato lhůta již uplynula a navíc byl vyčerpán prostředek poskytnutí ochrany podle § 80 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád"). Proto žalobce navrhl, aby soud žalovanému uložil povinnost vydat do třiceti dnů od právní moci rozsudku rozhodnutí o žádosti žalobce o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem studia podané žalobcem dne 28. 7. 2009 na Velvyslanectví ČR v Bratislavě, vedené pod sp. zn. CPPH-06228/Cl-65.

Žalovaný ve vyjádření k žalobě popřel oprávněnost jejího podání. Uvedl, že žalobce podal dne 28. 7. 2009 žádost o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem studia. Dne 9. 10. 2009 bylo usnesením rozhodnuto o přerušení řízení z důvodu vedeného trestního

stíhání proti žalobci. Současně žalovaný soudu sdělil, že žalobce projevil dne 24. 4. 2012 úmysl požádat o mezinárodní ochranu a dne 26. 4. 2012 bylo zahájeno řízení o udělení mezinárodní ochrany žalobci a též jeho družce a třem nezletilým dětem.

V replice žalobce uvedl, že dne 11. 7. 2011 uvědomil žalovaného o odpadnutí překážky řízení spočívající v zahájeném trestním stíhání proti žalobci, přičemž žalovanému poté nic nebránilo v řízení pokračovat. Navzdory tomu, že žalobce následně požádal o udělení mezinárodní ochrany a řízení o jeho žádosti o povolení k dlouhodobému pobytu bylo přerušeno usnesením žalovaného ze dne 3. 5. 2012, č. j. OAM-3037-13/DP-2012, má žalobce za to, že ke dni podání žaloby na ochranu proti nečinnosti byl žalovaný nečinný. Této skutečnosti odpovídá i fakt, že Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců učinila dne 17. 2. 2012 opatření vydané pod č. j. MV-4810-2/SO-2012, jímž žalovanému přikázala, aby do 30 dnů ode dne doručení opatření vydal rozhodnutí o žádosti žalobce o povolení k dlouhodobému pobytu v České republice; žalovaný však takové rozhodnutí nevydal. Žalobce se neztotožnil s tvrzením žalovaného, že není a nebyl nečinný a poukázal na to, že lhůta pro vydání rozhodnutí marně uplynula již před tím, než žalovaný dne 9. 10. 2009 řízení poprvé přerušil. Kromě toho byl žalovaný prokazatelně nečinný i ke dni podání žaloby na ochranu proti nečinnosti.

Rozsudkem ze dne 2. 7. 2012, č. j. 5 A 37/2012 - 32, Městský soud v Praze žalobu zamítl. Soud v odůvodnění uvedl, že řízení o žádosti žalobce o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem studia bylo přerušeno dne 9. 10. 2009, přičemž lhůta pro vydání rozhodnutí přestala běžet již dne 7. 10. 2009, kdy žalovaný obdržel informaci o trestním stíhání žalobce. Správní řízení bylo důvodně přerušeno nejméně do dne 26. 8. 2010, kdy nabylo právní moci usnesení Okresního státního zastupitelství v Hradci Králové, jímž bylo zrušeno usnesení o zahájení trestního stíhání žalobce. Opatřením proti nečinnosti ze dne 17. 2. 2012 bylo žalovanému přikázáno rozhodnout ve věci žalobcovy žádosti do 30 dnů, což žalovaný neučinil.

Usnesením žalovaného ze dne 3. 5. 2012 pak bylo řízení o žádosti žalobce o povolení k dlouhodobému pobytu opětovně přerušeno, tentokrát s ohledem na probíhající řízení o žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany podané žalobcem po podání žaloby na ochranu proti nečinnosti. Soud uvedl, že pokud je řízení o žádosti žalobce o povolení k dlouhodobému pobytu přerušeno do doby pravomocného rozhodnutí ve věci udělení mezinárodní ochrany žalobci, nelze vyhovět správní žalobě na ochranu proti nečinnosti správního orgánu a přikázat žalovanému, aby o žalobcově žádosti o povolení k dlouhodobému pobytu rozhodl. Soud totiž rozhoduje v souladu s § 81 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) podle skutkového stavu zjištěného ke dni svého rozhodování.

Soud neshledal ani důvody pro přerušení řízení podle § 48 odst. 3 písm. d) s. ř. s., neboť účelem žaloby na ochranu proti nečinnosti je posoudit žalobou tvrzenou nečinnost žalovaného správního orgánu ke dni rozhodování soudu, nikoliv nečinnost správního orgánu, která případně může nastat v budoucnu poté, co bude ukončeno jiné řízení, které žalobce po podání správní žaloby vyvolal. Podle soudu nebyla naplněna podmínka § 48 odst. 3 písm. d) s. ř. s., neboť nelze mít za to, že by výsledek řízení o žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany mohl mít vliv na rozhodování soudu o věci samé, tj. na rozhodnutí soudu o žalobě na ochranu proti nečinnosti v řízení o žádosti žalobce o povolení k dlouhodobému pobytu. Soud proto nevyhověl žádosti žalobce o

přerušení soudního řízení. Ze všech uvedených důvodů soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Ve včasné kasační stížnosti žalobce (dále jen „stěžovatel“) namítl, že žalovaný byl do doby podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany stěžovatelem nečinný. S ohledem na nečinnost žalovaného do 24. 4. 2012 je zřejmé, že jeho nečinnost bude pokračovat i po odpadnutí překážky, pro kterou bylo přerušeno řízení o povolení k dlouhodobému pobytu stěžovatele. Proto stěžovatel navrhl soudu, aby řízení o žalobě přerušil podle § 48 odst. 3 písm. d) s. ř. s. Soud však návrhu nevyhověl, neboť podle něj nelze mít za to, že by výsledek řízení o žádosti stěžovatele o mezinárodní ochranu mohl mít vliv na rozhodování o věci samé. Stěžovatel je však přesvědčen, že nečinnost žalovaného nastala již před podáním žádosti o udělení mezinárodní ochrany.

Na výsledku ukončení řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany pak závisí posouzení otázky, zda nečinnost žalovaného pokračuje či nikoliv. Pokud by bylo žádosti o udělení mezinárodní ochrany vyhověno, bylo by řízení o povolení k dlouhodobému pobytu ze zákona zastaveno. Vydání usnesení o zastavení řízení by bylo již jen deklaratorním aktem a soud by žalobu na ochranu proti nečinnosti zamítl, neboť v tento okamžik by již žalovaný nečinný nebyl.

V případě nevyhovění žádosti o udělení mezinárodní ochrany však okamžikem pravomocného rozhodnutí o zamítnutí žádosti odpadne překážka v řízení o žádosti o povolení k dlouhodobému pobytu, v němž je žalovaný nečinný a žalovaný bude ve své nečinnosti pokračovat. Soud by potom měl žalobě na ochranu proti nečinnosti vyhovět. Pokud by žalovaný vydal rozhodnutí dříve, než by ve věci rozhodl soud, vzal by stěžovatel žalobu zpět a žádal náhradu nákladů řízení.

Podle stěžovatele soudu nic nebránilo v přerušení řízení podle § 48 odst. 3 písm. d) s. ř. s., a to s ohledem na nečinnost žalovaného již v době podání žaloby. Navíc v případě, kdy nebude žádosti o udělení mezinárodní ochrany stěžovatele pravomocně vyhověno, bude stěžovatel v tento okamžik aktivně legitimován k podání žaloby na ochranu proti nečinnosti, přičemž obsah žaloby bude totožný s obsahem nyní zamítnuté žaloby. Rozsudek Městského soudu v Praze je tedy výsledkem přepjatého formalismu, jenž v rozporu s § 2 s. ř. s. neposkytl ochranu veřejným subjektivním právům fyzických osob. Stěžovatel poukázal na to, že pokud by soud vydal rozhodnutí o žalobě do 24. 4. 2012 (což je den, kdy stěžovatel požádal o udělení mezinárodní ochrany), musel by shledat nečinnost žalovaného a žalobě vyhovět, přičemž v tomto postupu soudu nic nebránilo. Stejný postup by nastal až poté, co by bylo pravomocně rozhodnuto o žádosti stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany. Stěžovatel proto navrhl, aby rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 2. 7. 2012, č. j. 5 A 37/2012 - 32, byl zrušen a věc byla vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti popřel oprávněnost jejího podání a uvedl, že v průběhu řízení o žádosti stěžovatele o povolení k dlouhodobému pobytu na území České republiky šetřil, zda stěžovatel splňuje podmínky zákona o pobytu cizinců; konal tedy nezbytné úkony pro to, aby mohl zodpovědně rozhodnout. Žalovaný neshledal v rozsudku městského soudu pochybení a navrhl zamítnutí kasační stížnosti.

Usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 11. 2012, č. j. 4 Ans 8/2012 - 22, byl stěžovatel vyzván k zaplacení soudního poplatku za řízení o kasační stížnosti. Přípisem ze dne 12. 11. 2012 požádal stěžovatel prostřednictvím svého zástupce o osvobození od soudních poplatků, přičemž uvedl, že je nemajetný, nemá žádné příjmy a je v současné době žadatelem o udělení mezinárodní ochrany. V daném případě vycházel Nejvyšší správní soud při posouzení dostatečnosti prostředků z výše uvedených tvrzení stěžovatele o nemajetnosti a z toho, že stěžovatel je žadatelem o udělení mezinárodní ochrany. Soudní poplatek za kasační stížnost činí podle položky 19 Sazebníku soudních poplatků (příloha zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů) 5000 Kč. Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že stěžovatel splňuje zákonné podmínky pro úplné osvobození od soudních poplatků ve smyslu § 36 odst. 3 s. ř. s., neboť pouze částečné osvobození od soudních poplatků by mohlo ztížit přístup stěžovatele k soudu za účelem poskytnutí soudní ochrany. Soud proto stěžovatele zcela osvobodil od soudních poplatků.

Nejvyšší správní soud přezkoumal kasační stížností napadený rozsudek v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., podle nichž byl vázán rozsahem a důvody, jež byly stěžovatelem v kasační stížnosti uplatněny. Neshledal přitom vady, k nimž by podle § 109 odst. 4 s. ř. s. musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Kasační stížnost není důvodná.

Ze správního spisu soud zjistil následující pro věc podstatné skutečnosti:

Dne 27. 9. 2009 podal stěžovatel žádost o povolení k dlouhodobému pobytu v České republice za účelem studia.

Dne 9. 10. 2009 bylo řízení o této žádosti přerušeno podle § 64 odst. 1 písm. e) správního řádu, do ukončení řízení o předběžné otázce, a to o trestním stíhání stěžovatele pro trestný čin organizování a umožnění nedovoleného překročení státní hranice.

Odvolání stěžovatele proti usnesení o přerušení řízení bylo zamítnuto a usnesení potvrzeno rozhodnutím Policie ČR, Služby cizinecké policie, ředitelství služby cizinecké policie ze dne 9. 2. 2010, č. j. CPR-16729-1/ČJ-2009-9CPR-216.

Ze zprávy Policie ČR, Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu ze dne 7. 12. 2010 plyne, že usnesení o zahájení trestního stíhání stěžovatele bylo zrušeno usnesením Okresního státního zastupitelství v Hradci Králové ze dne 26. 8. 2010, přičemž téhož dne nabylo právní moci.

Dne 17. 2. 2012 bylo vydáno Opatření proti nečinnosti Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců č. j. MV-4810-2/SO-2012, jímž bylo podle § 80 odst. 4 písm. a) správního řádu žalovanému přikázáno vydat rozhodnutí ve věci žádosti stěžovatele k dlouhodobému pobytu vedené pod č. j. OAM-03037/DP-2012 do 30 dní ode dne doručení opatření.

Dne 26. 4. 2012 bylo pod sp. zn. OAM-111/ZA-ZA06-2012 zahájeno řízení o udělení mezinárodní ochrany stěžovateli. Usnesením Ministerstva vnitra ze dne 3. 5. 2012, č. j. OAM-3037-13/DP-2012 bylo správní řízení o žádosti stěžovatele o povolení k dlouhodobému pobytu vedené pod sp. zn. OAM-3037/DP-2012 přerušeno podle § 64

odst. 1 písm. c) správního řádu do doby pravomocného rozhodnutí ve věci udělení mezinárodní ochrany stěžovateli, vedeného pod sp. zn. OAM-111/ZA-ZA06-2012.

Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že Městský soud v Praze věc posoudil správně, pokud žalobu na ochranu proti nečinnosti žalovaného ve věci řízení o žádosti stěžovatele o povolení k dlouhodobému pobytu v České republice jako nedůvodnou zamítl.

Podle § 79 odst. 1 s. ř. s. ten, kdo bezvýsledně vyčerpal prostředky, které procesní předpis platný pro řízení u správního orgánu stanoví k jeho ochraně proti nečinnosti správního orgánu, může se žalobou domáhat, aby soud uložil správnímu orgánu povinnost vydat rozhodnutí ve věci samé nebo osvědčení. To neplatí, spojuje-li zvláštní zákon s nečinností správního orgánu fikci, že bylo vydáno rozhodnutí o určitém obsahu nebo jiný právní důsledek.

Podle § 81 odst. 1 s. ř. s. rozhoduje soud na základě skutkového stavu zjištěného ke dni svého rozhodnutí. Podle § 81 odst. 2 s. ř. s. je-li návrh důvodný, soud uloží rozsudkem správnímu orgánu povinnost vydat rozhodnutí nebo osvědčení a stanoví k tomu přiměřenou lhůtu, ne však delší, než kterou určuje zvláštní zákon. Podle § 81 odst. 3 s. ř. s. soud zamítne žalobu, není-li důvodná.

V souzené věci bylo v době rozhodování městského soudu řízení o žádosti stěžovatele o povolení k dlouhodobému pobytu, vedené žalovaným pod sp. zn. OAM-3037/DP-2012, přerušeno z důvodu stěžovatelem podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Úmysl požádat o mezinárodní ochranu stěžovatel projevil dne 24. 4. 2012 a řízení o udělení mezinárodní ochrany bylo zahájeno dne 26. 4. 2012. Dne 3. 5. 2012 bylo z tohoto důvodu přerušeno řízení o povolení k dlouhodobému pobytu. Nejvyššímu správnímu soudu je z jeho úřední činnosti známo, že řízení o mezinárodní ochraně bylo skončeno rozhodnutím Ministerstva vnitra ze dne 21. 6. 2012, jímž stěžovateli nebyla udělena mezinárodní ochrana. Toto rozhodnutí bylo stěžovateli doručeno dne 3. 7. 2012, téhož dne nabylo právní moci a téhož dne byla proti rozhodnutí podána správní žaloba ke Krajskému soudu v Hradci Králové, která má ze zákona odkladný účinek.

Ke dni rozhodování Městského soudu v Praze, tj. ke dni 2. 7. 2012, tedy nebylo pravomocně skončeno řízení, jež bylo důvodem přerušení řízení o žádosti stěžovatele o povolení k dlouhodobému pobytu, v jehož rámci se stěžovatel domáhal ochrany proti nečinnosti žalovaného správního orgánu. Městský soud tedy postupoval za dané situace správně, pokud žalobu jako nedůvodnou zamítl, neboť v den jeho rozhodování bylo správní řízení o žádosti stěžovatele o povolení k dlouhodobému pobytu přerušeno z důvodu jiného probíhajícího řízení. Z tohoto důvodu nebylo možné uložit žalovanému povinnost vydání rozhodnutí, neboť s ohledem na přerušení řízení nebyl žalovaný ke dni vydání rozsudku městského soudu nečinný.

Nejvyšší správní soud neshledal pochybení soudu ani v tom, že nepřerušil řízení (soudní) podle § 48 odst. 3 písm. d) s. ř. s. Podle tohoto ustanovení soud může přerušit řízení, pokud zjistí, že probíhá jiné řízení, jehož výsledek může mít vliv na rozhodování soudu o věci samé nebo takové řízení sám vyvolá. Jedná se tedy o možnost, nikoliv o povinnost soudu přerušit řízení. V souzené věci městský soud důvod pro přerušení řízení neshledal, neboť nedospěl k závěru, že by výsledek řízení o udělení mezinárodní ochrany

mohl mít vliv na rozhodnutí ve věci samé. V postupu Městského soudu v Praze nelze nalézt projevy přepjatého formalismu, jak se domnívá stěžovatel. Soud je při rozhodování vázán zákonem, z něhož, jak bylo výše uvedeno, plyne, že při vydání rozhodnutí vychází ze skutkového stavu ke dni vydání svého rozhodnutí. Úkolem městského soudu bylo tedy posoudit nečinnost žalovaného ke dni vydání svého rozhodnutí, což také učinil a správně shledal, že žalovaný nečinný nebyl. Soud tedy nemohl zkoumat případnou nečinnost žalovaného v minulosti a nemohl ani předjímat potenciální budoucí nečinnost žalovaného poté, co odpadne překážka odůvodňující přerušení správního řízení.

S ohledem na všechny shora uvedené skutečnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl. Současně v souladu s § 120 a § 60 odst. 1 větou první s. ř. s. nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť stěžovatel v něm neměl úspěch a žalovanému v souvislosti s řízením o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. listopadu 2012

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu